

Cito bij kleuters

Erik Koppers 21031053

14-102015

Stenden Hogeschool Pabo Meppel

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1: probleemanalyse	3
Hoofdstuk 2: theoretisch kader	4
Hoofdstuk 3: probleemstelling en onderzoeksaanpak.....	12
Probleemstelling.....	12
Onderzoeksaanpak	13
Hoofdstuk 4: Resultaten.....	14
Cito scores van de kinderen uit de huidige groep 4.....	15
Cito scores van de kinderen uit de huidige groep 5.....	23
Hoofdstuk 5: conclusies, aanbevelingen en discussie.....	32
Conclusie	32
Aanbevelingen.....	33
Discussiepunten	33
Samenvatting.....	35
Literatuurlijst	36
Bibliografie	36
Bijlagen	37
Bijlage 1: procesverslag	37

Inleiding

Dit onderzoek biedt inzicht in de vraag in hoeverre de resultaten van Cito scores bij kleuters een reëel beeld genereren bij het verdere verloop van de schoolcarrières van kinderen. Deze onderzoeksvraag is naar voren gekomen in samenspraak met de Interne Begeleiders van OBS XXX, waar dit onderzoek ook is uitgevoerd. Op OBS XXX is er geen overzicht wat de Cito scores bij kleuters zeggen over het vervolg van de schoolcarrière. Vanuit dat standpunt is dit onderzoek ontstaan. Aangezien de Cito de laatste jaren een actueel punt van discussie is, is dit een interessant en relevant onderzoek. De schoolleiding is in staat een beter gefundeerde beslissing te nemen of de Cito wel of juist niet leidend dient te zijn in de beoordeling van de leerlingen, wanneer er inzicht kan worden gekregen in hoeverre de Cito scores van kleuters wel of juist geen beeld kunnen schetsen van het verdere verloop van de schoolcarrières van de leerlingen. Dit onderzoek biedt inzicht in de vraag of de Cito bij kleuters nog wel moet worden afgenomen. Er is gekozen voor dit onderwerp, omdat het een toegevoegde waarde is voor de school en het is een onderwerp waar veel voor- en tegenstanders van zijn. In dit onderzoek wordt dit tegenover elkaar gezet en komt er een beeld uit waarom een school wel of waarom een school niet voor Cito zou moeten kiezen.

Hoofdstuk 1: probleemanalyse

Het is al langer bekend dat kleuters heel erg wisselend kunnen scoren op toetsen (Educatie en school, 2015). Hierbij komt de vraag naar voren of toetsen als maatstaf moeten worden genomen bij de beoordeling van kinderen. Op OBS XXX worden sinds vier jaar Cito toetsen afgenomen bij kleuters. Echter, het is nog onduidelijk in hoeverre deze Cito scores inzicht bieden in de prestaties van deze leerlingen in hun verdere schoolcarrière. De Interne Begeleiders van OBS XXX willen hierin graag inzicht krijgen. Op OBS XXX wordt gewerkt met het programma Parnassys en alle cijfers kunnen goed geanalyseerd worden (Parnassys, 2015). Het praktijkprobleem is dan ook dat OBS XXX inzicht wil krijgen in de vraag of het nuttig is dat Cito toetsen worden afgenomen bij kleuters. Hier zijn de meningen over verdeeld. Zo wordt er in (Onderwijspraktijk, 2015) naar voren gebracht dat je Cito goed kunt inzetten, maar dan als extra middel niet als leidend middel. Cito moet dan een bevestiging worden van alle observaties die bij kleuters worden uitgevoerd. En dan de vraag of het nut heeft om kleuters te toetsen. Kleuters moeten spelen en ontdekken en het onderwijs moet niet gericht zijn op toetsen. (Werkgroep en steungroep kleuteronderwijs, 2013) Inzichten uit dit onderzoek zijn ook relevant en bruikbaar voor andere scholen. Deze inzichten bieden namelijk inzicht in hoeverre Cito toetsen bij kleuters nuttig zijn. Wanneer de Cito scores van kleuters een leidraad blijken te zijn voor de scores van deze leerlingen in het verdere verloop van hun schoolcarrière kan worden gemonitord of leerlingen achterblijven bij de verwachtingen of juist niet. Wanneer dit wel het geval is bij bepaalde leerlingen die achterblijven in hun scores kan er in een vroeg stadium worden ingegrepen. Op het moment dat Cito scores niet leidend blijken te zijn voor de verdere ontwikkeling van een kleuter is de vraag gerechtvaardigd welke meerwaarde Cito toetsen voor kleuters hebben.

Aangezien OBS XXX de Cito toetsen op dit moment vier jaar afneemt bij kleuters is de doelgroep van dit onderzoek de kinderen van groep 4 en 5 van OBS XXX. In totaal zijn dit 54 leerlingen. Deze leerlingen hebben als kleuter zijnde Cito toetsen gemaakt. De Cito scores van deze leerlingen worden bijgehouden in het leerlingvolgsysteem Parnassys. Parnassys geeft een duidelijk overzicht per leerling van de scores die leerlingen door de jaren heen hebben behaald. Deze overzichtelijk data kunnen uitstekend worden gebruikt bij het analyseren van de scores.

De Interne Begeleiders zijn nauw betrokken bij dit onderzoek. De uitkomsten worden ook aan hen voorgelegd. OBS XXX kan aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek bepalen of en hoe ze de Cito toetsen bij kleuters inzetten.

Hoofdstuk 2: theoretisch kader

Cito

Cito staat voor Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling. Cito houdt zich bezig met het ontwikkelen en afnemen van toetsen die een beeld geven van de prestaties van leerlingen. Door middel van deze toetsen worden bij leerlingen de vaardigheden, kennis en competenties getest. Cito is in 1968 opgericht en heeft als doel dat er goed en eerlijk wordt getoetst. Cito toetsen zijn gerenommeerde toetsen en worden bij veel scholen gebruikt. Echter, scholen zijn niet verplicht om de Cito toetsen af te nemen (Lubbe, 2015). Het kenmerk van Cito toetsen is dat er een leerlingvolgsysteem (lvs) wordt gebruikt. Dit zorgt ervoor dat er inzicht wordt gekregen in de ontwikkeling van leerlingen door de jaren heen. Aan de hand van Cito toetsen scores leerlingen tussen A en E of tussen I en V, waarbij A en I het hoogst haalbaar zijn en E en V het laagst haalbaar.

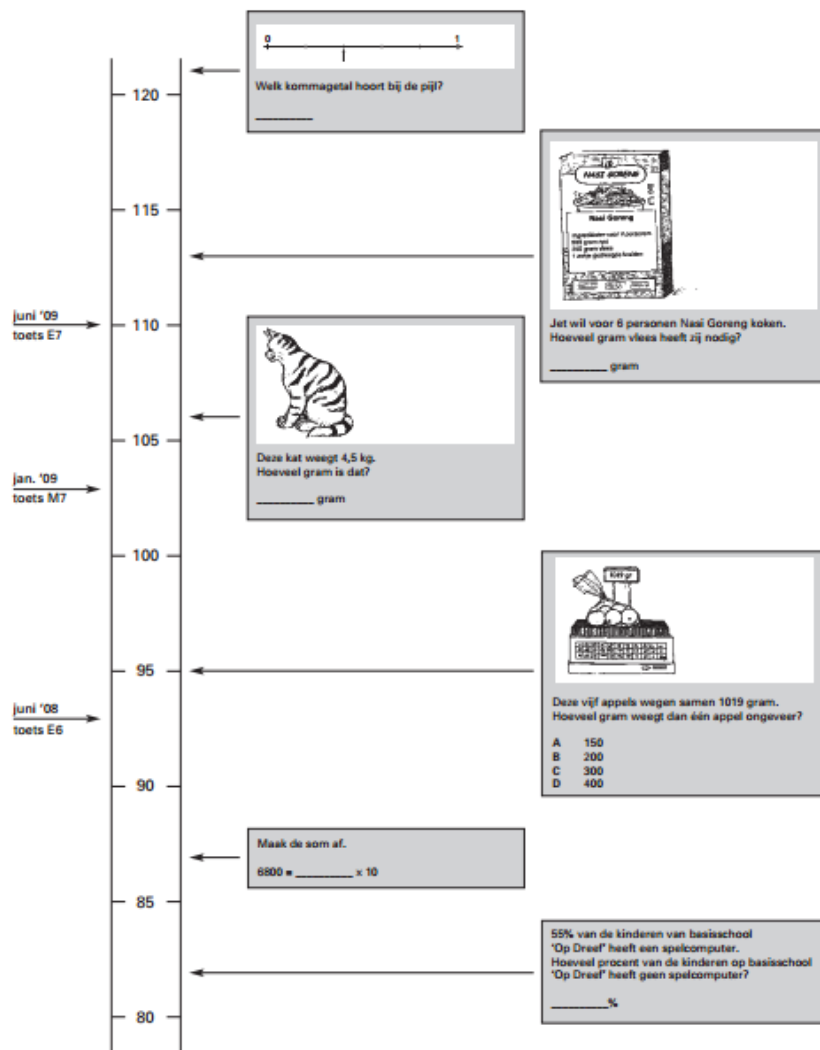
Vanuit het leerlingvolgsysteem kun je op drie verschillende niveaus naar de scores kijken, namelijk:

- Leerlingenniveau
- Groepsniveau
- Schoolniveau

Het leerlingenniveau geeft aan waar het kind individueel qua niveau staat. Hierbij is de individuele groei zichtbaar en kan er worden gekeken op welk leergebied de individuele ontwikkeling minder gaat. Het groepsniveau laat zien waar het gemiddelde niveau van de klas ligt. Zo kan worden gekeken op welke leergebieden/onderdelen de klas goed scoort en aan welke leergebieden/onderdelen klassikaal meer aandacht dient te worden besteed. Het schoolniveau geeft de scores van de klas aan ten opzichte van andere klassen binnen de school. Zo kon worden gekeken aan welke klassen de school meer aandacht dient te besteden.

Aan het eind van de basisschool heeft Cito een eindtoets. Deze toets wordt afgenomen in groep acht en hieruit rolt een score die het niveau van het kind weergeeft. De score die hieruit komt kan meegenomen worden in de afweging welk niveau het kind gaat volgen op het middelbaar onderwijs. Deze score is echter niet doorslaggevend, het basisschooladvies is hierin leidend en bindend.

De Cito toetsen hebben als doel om de vaardigheden en de ontwikkeling door de jaren heen van een leerling te meten. De vaardigheidsscores zijn jaarlijks te vergelijken. Hierbij kan worden gekeken of en hoe een kind zich heeft ontwikkeld. Twee keer per jaar wordt een Cito toets afgenomen en de Cito toets is een methodeonafhankelijke toets. De methode toetsen worden afgenomen voor het beoordelen van het onderwijsleerproces en hebben tot doel de leerkracht te informeren over het verloop van het leerproces van de leerling. Op deze manier kan een leerkracht het onderwijs aanpassen aan individuele leerlingen of groepen leerlingen.

Figuur 1.1 vaardigheidsschaal Rekenen- Wiskunde

Figuur 1.1. laat zien hoe Cito werkt (Lubbe, 2015). Aan de rechterkant staan de opgaven die gekoppeld zijn aan de vaardigheidsscore die aan de linkerkant van de tabel staat. Des te hoger de vaardigheidsscore is des te moeilijker de vraag is. De toets score van een leerling wordt omgezet in een vaardigheidsscore. Zo kan jaarlijks worden gekeken of en hoe een leerling zich ontwikkelt. Toets E6 betekent bijvoorbeeld dat de toets is afgenomen eind groep 6. Toets M7 betekent dat de toets afgenomen is midden groep 7 en toets E7 is aan het eind van groep 7 afgenomen. In figuur 1.1. is zichtbaar dat deze leerling zich ontwikkelt.

(Lubbe, 2015)

Cito taal bij kleuters

Het doel van het taalonderwijs bij kleuters richt zich op het verwerven van belangrijke vaardigheden op de terreinen van taalontwikkeling en ontwikkeling tot geletterdheid. Dit heeft betrekking op de onderstaande vaardigheden:

- ontwikkeling van de woordenschat, receptief en productief
- leren luisteren
- leren spreken
- beginnende geletterdheid
Is de fase dat het jonge kind betekenis kan geven aan geschreven tekst, woorden en inzicht heeft in de functies van de geschreven taal.
- oriëntatie op geschreven taal
- taalbewustzijn en auditieve vaardigheden zoals analyse en synthese
Auditieve analyse is het herkennen van klanken en de woorden in lettergrepen kunnen hakken. Auditieve synthese is het opzeggen van klanken of lettergrepen en daar een heel woord van maken.

In de Cito voor kleuters taal worden de bovenstaande vaardigheden getest, behalve ontwikkeling van de woordenschat, productief en leren spreken. De Cito voor kleuters taal die in groep twee wordt afgenomen omvat nog een aantal extra aspecten van taalbewust zijn. Dat zijn de volgende aspecten:

- Klank en rijm
- Eerste en laatste woord horen
- Auditieve synthese
- Schriftoriëntatie

De doelen van Cito voor kleuters taal zijn tweeledig. Namelijk niveaubepaling en progressiebepaling. Niveaubepaling is het bepalen op welk niveau de leerling zich op dat moment bevindt.

Progressiebepaling is, ongeacht het niveau, het toetsen of een leerling progressie boekt. Het is ook mogelijk om geavanceerde rapportage op te vragen. Dit is een categorieënanalyse. Op deze manier kun je eventuele tekorten ontdekken bij kinderen.

(Hemker, 2012)

Cito rekenen bij kleuters

Het doel van rekenonderwijs bij kleuters is het verwerven van belangrijke vaardigheden op de terreinen van rekenontwikkeling. Deze vaardigheden hebben betrekking op de volgende drie domeinen:

- Getalbegrip
- Meten
- Meetkunde

In de Cito toetsen komen al deze vaardigheden aan de orde. De Cito rekenen bij kleuters levert een snel en goed beeld op van leerlingen op gebied van rekenontwikkeling. (Keuning, 2011) Deze drie vaardigheden worden getoetst, want dit zijn de drie hoofdvaardigheden die horen bij de rekenontwikkeling.

Ontwikkeling kleuters

Algemeen

Voor de algemene ontwikkeling van een kleuter stelt (Goorhuis, 2014) dat kinderen de kleuterfase niet mogen missen. Voor de ontwikkeling van het brein is het van essentieel belang dat kleuters groep 1 en groep 2 volgen. In de loop van groep 2 worden nagenoeg alle voorwaarden om gestructureerd te leren ontwikkeld. Denk aan: Concentratievermogen, instructies begrijpen, in een groep kunnen functioneren en zelfvertrouwen. De eerste stap in de breinontwikkeling, tussen 0-6 jaar, gebeurt in spontane interactie met de omgeving.

Op gebied van taal

De taalontwikkeling van een kleuter gaat gepaard met de sociale en cognitieve ontwikkeling. Door middel van taal probeert een kleuter grip te krijgen op de werkelijkheid en op zijn fantasiewereld. Hieronder een aantal aspecten waar een kleuter zich bevindt op gebied van taal:

- Maakt steeds langere zinnen
- De woordvolgorde lijkt steeds meer op de woordvolgorde die zijn ouders gebruiken
- Het aantal woorden en woordsoorten breidt snel uit
- Moeite hebben met de grammatica op de juiste manier toe te passen

Een kleuter van vier jaar kan de meeste klanken goed uitspreken. De spraakmotoriek is rond het vierde jaar op niveau. De 's' en de 'r' en meerdere klinkers achter elkaar leveren nog wel eens problemen op. (Prenger, 2013)

Volgens (Janson, 2011) ontwikkelen kleuters taal vooral door het voor hen in een betekenisvolle situatie te brengen. De succesfactor voor taalontwikkeling is een combinatie van spreken, luisteren, ervaren en doen. Een activiteit die hiervoor gebruikt kan worden is de observatiekring. Er wordt iets uit de omgeving in het midden van de kring geplaatst en hier mogen kinderen wat over vertellen, aan ruiken en aan voelen. Dit is een gerichte taalactiviteit die voldoet aan de succesfactoren voor taalontwikkeling bij kleuters. Het stampen van letters daar in tegen is veel minder productief.

Op gebied van rekenen

In de eerste jaren van het basisonderwijs wordt het fundament gelegd voor de rekendomeinen getallen en bewerkingen, meten en meetkunde. Kleuters ontdekken en analyseren rekenwiskundige onderwerpen, structuren en situaties gedurende de spelen die ze doen en deze vaak herhalen. Dit doen kleuters door middel van kijken, luisteren, voelen, pakken, bewegen in de ruimte, ordenen, construeren en structureren. Deze ontwikkeling noemt men ontluikende gecijferdheid. Door de kinderen situaties uit de werkelijkheid voor te leggen leren de kinderen rekenen en wiskunde vanuit hun eigen beleving en handelen. Dit vormt de basis voor het rekenonderwijs. (Aartsen, 2011)

Voor- en tegenargumenten Cito

Echter, er zijn ook tegenstanders van het toetsen bij kleuters. Een tegenstander is Sienneke Goorhuis. Zij schrijft in een artikel "Peuters en kleuters zijn niet toetsbaar" dat jonge kinderen niet betrouwbaar te toetsen zijn en dat deze vooronderstelling dus onjuist is. Zo blijkt dat ontwikkelingsprocessen van jonge kinderen niet ordelijk en geleidelijk verlopen, maar wisselvallig, chaotisch en fluctuerend. Wat een kind vandaag laat zien kan het volgende week niet meer laten zien als het gevraagd wordt. Ook blijkt uit dit onderzoek dat kinderen onder de zes jaar niet altijd even goede medewerking verlenen aan een testsituatie. Volgens (Goorhuis, 2015) wordt er te makkelijk vergeten dat in de kleuterperiode de persoonlijkheidsvorming voorop staat en niet leren.

Goorhuis (2015) stelt dat er tegenwoordig steeds meer gedragsproblemen zijn. Hiervan is het behandelen van peuters als echte leerlingen de oorzaak, terwijl peuters daar neurologisch nog niet klaar voor zijn. Ons onderwijs is gericht op de latere successen volgens Goorhuis (2015).

Het nut van de Cito wordt door (Onderwijspraktijk, 2015) beschreven in het artikel "De cito geeft een betrouwbaar beeld of toch niet?". In dit artikel worden vier aspecten genoemd die aangeven waarom Cito niet nuttig is bij de kleuters. Deze aspecten worden hieronder beschreven.

Het eerste aspect is het leeftijdsverschil. Er kan bijna een jaar tussen de kinderen in de klas zitten. Dit houdt in dat een D-score voor een jonge leerling misschien niet leeftijdsadequaat is en een B-score voor een leerling met een extra jaar groep 2 geen garanties hoeft te bieden voor een goede score in groep 3. Het tweede punt is de taalontwikkeling. Deze speelt een grote rol in de score. Als de taalontwikkeling nog niet optimaal verlopen is kan een kind de vragen ook niet goed begrijpen. Het hoeft niet te betekenen dat een kind die slecht scoort op Cito rekenen bij de kleuters ook daadwerkelijk een rekenachterstand heeft. Het derde aspect is de werkhouding. De werkhouding van jonge kinderen kan de toets uitslag namelijk beïnvloeden. Cito bij kleuters vergt veel van de werkhouding van de leerlingen. Een lage score kan dus een gevolg zijn van de werkhouding van deze leerling. Het laatste aspect betreft het werken op het platte vlak. Dit betekent dat kinderen moeite hebben om op papier te werken. Dit kan voor jonge kinderen lastig zijn en invloed hebben op de toets uitslag. Dit zelfde geldt voor een Cito toets op de computer. Een kind kan hier ook nog niet vaardig in zijn.

Verder stelt (Onderwijspraktijk, 2015) dat Cito wel nuttig gemaakt kan worden. In de groepen 1 en 2 worden de kinderen vaak geobserveerd. Cito evalueert hierbij de observaties en kan uiteindelijk dienen als controlemiddel voor de observaties van deze kinderen uit groep 1 en 2. Hierbij zijn de observaties belangrijker dan de Cito scores, maar Cito is wel een graadmeter. De vergelijking tussen Cito en de observaties is een belangrijk aspect in kleuterzorg. De uitslag van Cito is een tweede meting die de betrouwbaarheid van de observaties moet bevestigen. Er moet wel gekeken worden naar de omstandigheden waarin Cito wordt afgenomen.

(Educatie en school, 2015) stelt dat de Cito toetsen bij kleuters is bedoeld om de ontwikkeling van een kind te volgen. De toets is bedoeld als een objectief evaluatie instrument naast de waarnemingen van de leerkracht.

De argumenten van de voorstanders van de Cito voor kleuters zijn dat:

- Cito geeft de mogelijkheid om zo vroeg mogelijk eventuele achterstanden te signaleren
- Cito maakt de individuele ontwikkeling van een kind inzichtelijk
- Cito toetsen zijn objectief en betrouwbaar
- Cito geeft inzicht in de geboden kwaliteit van het onderwijs over een langere periode

De argumenten van de tegenstanders van de Cito voor kleuters zijn dat:

- Cito toetsen voor kleuters heeft geen voorspellende waarde, omdat kleuters te jong zijn om te toetsen
- Cito toetsen maakt de cognitieve ontwikkeling belangrijker dan de andere ontwikkelingsgebieden
- Jonge kinderen zijn erg variabel in hun prestaties
- Er worden dingen gevraagd die niet passen bij de ontwikkeling van een kleuter
- Cito is een commercieel bedrijf. Hoe meer toetsen er worden afgenomen, hoe beter het met dit bedrijf gaat
- De Cito kleutertoets zegt niets over wat het kind had kunnen leren als het optimaal was begeleid en wat het nog kan leren door het een optimale leeromgeving aan te bieden.
- Een kind is meer dan alleen een Cito toets
- Lesgeven wordt hierdoor resultaatgericht, niet kindgericht

De voornaamste kritiek die tegenstanders van de Cito bij kleuters hebben is dat de kleuters te jong zijn om te toetsen. De ontwikkeling van deze kleuters verloopt volgens hen nog niet lineair. Het kan volgens de tegenstanders goed dat de behaalde score niet overeen komt met de daadwerkelijke capaciteiten van het kind. Vanaf 7 jaar kunnen kinderen pas met elkaar vergeleken worden (Educatie en school, 2015). Ook de toetscultuur baart de tegenstanders zorgen. Het gevaar is dat er gericht op de Cito wordt geoefend en dat de rest van de ontwikkeling achter komt te lopen. Het goed scoren op de Cito toetsen kan worden gezien als belangrijk voor het aanzien van de school. (Berkenhout, 2014) stelt dat vrij spelen essentieel is voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Met spelen oefenen kinderen namelijk fysieke, emotionele, sociale en cognitieve competenties op een natuurlijke manier. Oefenen voor toetsen gaat dus ten koste van de tijd om te spelen.

Dan is er nog het zwartboek met de titel “ Kleuters in de knel” (Werkgroep en steungroep kleuteronderwijs, 2013). Hierin staan 101 verhalen van kleuterleerkrachten die hun mening uiten over het huidige onderwijssysteem en die willen weer terug naar het kind dat zichzelf kan ontwikkelen. Een kind hoeft niet in groep 1 en 2 het alfabet al te kennen. Een kind moet lekker klimmen, klauteren en spelen. Op deze manier ontwikkelt het kind zich. Als een kind eraan toe is kan het flink uitgedaagd worden. Ze spreken hun afkeer uit over de toetsen die bij kleuters worden afgenomen. Ze vinden allemaal dat de beleidsmakers naar de deskundigen moeten luisteren, waarbij de leerkrachten de deskundigen zijn.

Een aantal positieve voorstellen uit het artikel (Werkgroep en steungroep kleuteronderwijs, 2013) zijn:

- Kinderen in groep 1 en 2 mogen net zolang spelen, klimmen en rollebollen tot ze vanzelf belangstelling gaan tonen voor letters en cijfers en werkjes aan een tafel. Leerkrachten faciliteren een uitdagende omgeving voor fysieke activiteiten. Om de woordenschat te vergroten praten zij veel met de kinderen, lezen voor uit prentenboeken en begeleiden en stimuleren hen als zij meer willen spelen met letters en cijfers.

Leerkrachten observeren zelf of de kinderen toe zijn aan het werken op het platte vlak, dus ook of ze rijp zijn om naar groep 3 te gaan. Leerkrachten van de onderbouw zijn daartoe speciaal opgeleid aan de PABO. Wanneer leerkrachten van de bovenbouw overgaan tot het lesgeven binnen de onderbouw moeten ze zich alsnog specialiseren.

Finland

Finland is een land waarvan bekend is dat het beste onderwijs heeft met het beste resultaat (berg, 2014). In zijn artikel (berg, 2014) stelt hij dat “minder les, meer leren” een Finse les is voor het onderwijs. Kinderen in Finland gaan pas op hun zevende naar school en maken minder uren per dag. Ze hebben gemiddeld zo’n vier tot vijf jaar minder school als een Nederlandse kind. Toetsen worden niet door een Cito-achtige organisatie gefabriceerd, maar door de leraar zelf. In Finland leggen de leerlingen pas op hun 18^e een soort staatexamen af. De toetsing is in Finland niet belangrijk evenals inspectie. De mensen vertrouwen daar op de deskundigheid van de leraren. Inspectie is niet nodig en van een nationaal curriculum is geen sprake. Scholen en leraren genieten daar van veel autonomieit.

In Finland werken ze met een aantal karakteristieke uitspraken zoals: minder les, meer leren; minder toetsen, beter presteren; minder competitie, toch excelleren.

Parnassys

Parnassys is een compleet leerlingvolgsysteem. In Parnassys kunnen alle toetsen die worden afgenomen ingevoerd worden. Dit geldt voor Cito toetsen, maar ook voor methodetoetsen. Alle ingevoerde cijfers, rapporten, aantekeningen blijven gedurende de basisschool carrière van het kind zichtbaar in het programma. Alle leerlingenadministratie kan hier in verwerkt worden. Het programma wordt gebruikt op meer dan 4500 scholen in Nederland en is het meest voorkomende leerlingvolgsysteem in Nederland.

Parnassys kan worden bekeken vanuit verschillende oogpunten. Zo kan Parnassys worden bekeken vanuit het perspectief van de leraar. Deze kan in een oogopslag zien hoe een leerling of de hele groep op een toets heeft gescoord. Alle toetsen worden bijgehouden in Parnassys. Zowel de methodetoetsen als de Cito toetsen. De leerkracht voert naast toetsen ook oudergesprekken en gesprekken met externe en onderzoeken in. De groepsplannen en individuele plannen worden ook in Parnassys gemaakt om een compleet beeld te krijgen van een kind.

Vanuit het perspectief van de ICT'er is Parnassys een uitkomst. Parnassys is namelijk overal toegankelijk en je hoeft je geen zorgen te maken over updates, installaties en back-ups. Het technische beheer is in handen van Parnassys zelf. Als ICT'er ondersteun je collega's met het bekend maken van de verschillende functies van Parnassys. Het is overzichtelijk en gebruiksvriendelijk om op deze manier te werken.

De Interne Begeleider is verantwoordelijk voor de leerlingenzorg op school. Parnassys geeft een Interne Begeleider een goed overzicht en inzicht. In Parnassys kan er veel worden gedaan, zo is het opstellen, monitoren en evalueren van hulpplannen kan in Parnassys mogelijk, maar ook schoolbreed professionaliseren en uitvoeren van de leerlingenzorg is mogelijk. Parnassys biedt ook de mogelijkheid om schoolresultaten te vergelijken met de landelijke gemiddelden en de inspectienormering. Ook kan er per groep en kind de vaardigheidsgroei per vakgebied eenvoudig en in een grafiek worden bekeken in Parnassys.

Parnassys biedt zicht in de zorg op alle niveaus. Individueel-, groep- en schoolniveau. Dossiervorming is mogelijk en verslagen van voorschoolse voorzieningen, logopedie, fysiotherapie en andere hulpverleners kun je als bestanden opslaan in Parnassys.

De directie is eveneens in staat om snel en overzichtelijk gegevens uit Parnassys te halen. Zo kunnen toets scores en lesuren, maar ook leerlingaantallen snel worden bekeken in Parnassys. Hierdoor kan de directie via Parnassys snel en adequaat reageren op tegenvallende resultaten.

Ook voor de communicatie naar de ouders is het ideaal. Zo heb je de mogelijkheid om een mail via Parnassys naar alle ouders te sturen. Parnassys is een compleet leerlingvolgsysteem wat op elke school op maat is te gebruiken.

(Parnassys, 2015)

Hoofdstuk 3: probleemstelling en onderzoeksaanpak

Probleemstelling

Op OBS XXX werken ze sinds 2012-2013 met Cito bij kleuters. OBS XXX heeft tot op heden geen inzicht in het nut van Cito bij kleuters. Het doel van het onderzoek is om voor OBS XXX inzichtelijk te krijgen wat de Cito scores bij kleuters zeggen over het vervolg van de schoolcarrière van de kinderen. Dit onderzoek zal een bijdrage leveren aan OBS XXX om een beter inzicht te krijgen wat de Cito scores bij de kleuters vertellen over het kind zelf. OBS XXX kan vervolgens gericht aan de slag met de Cito scores. Dit onderzoek zal een aantal discussiepunten opleveren op OBS XXX. Het is een longitudinaal onderzoek. Gedurende dit onderzoek wordt een vaste groep kinderen door een aantal jaren heen geanalyseerd naar aanleiding van de Cito scores. De probleemstelling is uitgebreid besproken met de Intern Begeleiders van OBS XXX en naar aanleiding daarvan is dit onderzoek ontstaan. Vervolgens zijn er met mijn begeleidster een aantal gesprekken geweest om het onderzoek goed af te kaderen.

Onderzoeksvraag:

Wat is de voorspellende waarde gebleken van de afgelopen vier jaar van de Cito kleuter toets op OBS XXX?

Deelvragen:

Is uit de toetsscores van de kinderen van de huidige groep 4 en 5 vast te stellen of er sprake is van stabiliteit van het niveau van het kind op basis van taal en rekenen?

Hypothese

De verwachte uitkomst van het onderzoek zal zijn dat kinderen op jonge leeftijd nog wisselend presteren. Er zit nog geen lineair verband tussen de scores. (Educatie en school, 2015). De leerlingen die met regelmaat een I of een II scoren zullen later niet snel op een V uitkomen. Dit heeft ermee te maken dat de kinderen op dat moment al bovengemiddeld scoren.

Onderzoeksaanpak

In dit onderzoek wordt gewerkt met de leerlingen van groep 4B en 5A van OBS XXX. Deze doelgroep bestaat uit 54 kinderen. Hier is voor gekozen, omdat ze vier jaar geleden zijn gestart met Cito taal en rekenen bij kleuters. De huidige groep 4 is gestart in groep 1 en de huidige groep 5 is gestart in groep 2. In dit onderzoek heb ik bewust groep 5 gepakt, omdat je dan de scores van groep 4 er bij kan pakken.

De ethische kwestie in dit onderzoek is de Cito voor kleuters die ter discussie ligt. Er zijn voorstanders en tegenstanders van Cito bij kleuters. Er zijn sowieso mensen die tegen Cito zijn. Dit omdat er alleen maar naar de cijfers wordt gekeken. Tegenwoordig speelt de Cito steeds minder een rol voor het bepalen van de vervolgstudie.

De dataverzameling in dit onderzoek komt uit Parnassys. (Parnassys, 2015) In Parnassys staan alle Cito-scores van de kinderen door de jaren heen verwerkt. Hier kan ik alle scores uithalen en analyseren. Deze scores worden eerst in tabellen verwerkt. De kinderen worden genummerd om anoniem te blijven. Achter elk kind komen per jaar 2 kolommen. De Cito toetsen worden twee keer per jaar afgenomen. Van elk jaar krijg je twee scores. Die staan allemaal achter elkaar. Vervolgens worden deze tabellen naar Excel gekopieerd. In Excel worden de scores met elkaar vergeleken. De scores van groep 1 worden vergeleken met de scores van groep 4 of 5. In Excel komt er vervolgens een grafiek uit en die geeft aan hoe betrouwbaar de scores ten opzichte van elkaar zijn door middel van het R kwadraat. Het R kwadraat (R^2) geeft een getal aan tussen de 0 en de 1. Hoe dichter het getal bij de 1 zit hoe betrouwbaarder de uitkomsten zijn ten opzichte van elkaar. De volgende stap is de gemiddelde cijfers met elkaar vergelijken. De gemiddelde cijfers van de kleuters met de gemiddelde cijfers van de jaren die daarna komen. Dit betekent dat de behaalde Cito scores in groep 1 en 2 bij elkaar opgeteld worden. Dit zijn vier scores. Dit wordt vervolgens gedeeld door 4 en dan krijg je de gemiddelde score die bij de kleuters behaald is. Dan worden de scores die na groep 2 behaald zijn bij elkaar opgeteld en gedeeld door het aantal scores dat bij elkaar opgeteld wordt. De scores van groep 3 en 4 worden bij elkaar opgeteld en dit wordt dan door vier gedeeld want het waren vier scores. Hier komt vervolgens ook een gemiddelde score uit. De gemiddelde score die bij de kleuters behaald is wordt vergeleken met de middelste score die behaald is na groep 2. Hier komt een grafiek uit en een R kwadraat. Dit getal geeft aan hoe betrouwbaar de scores zijn.

De uitvoering van het onderzoek zal bestaan uit twee dagen analyseren van de gegevens, twee dagen verwerken van de gegevens, twee dagen verwerken van de gegevens in Excel. De verslaglegging zal ongeveer twee dagen in beslag nemen.

Hoofdstuk 4: Resultaten

De verschillende resultaten die uit dit onderzoek komen zijn met elkaar vergeleken in Excel. Zo zijn bijvoorbeeld de gemiddelde scores bij de kleuters vergeleken met de gemiddelde scores van deze kinderen nadat ze de kleuterfase zijn gepasseerd. Ook is er tijdens dit onderzoek de vergelijking gemaakt tussen de Cito score eind groep 1 vergeleken met de cito score eind groep 4. Bij de huidige groep 4 is de Cito score van eind groep 1 vergeleken met de cito score van eind groep 3. Niet alle scores konden ingevuld worden tijdens het vullen van de tabellen. Dit had bijvoorbeeld te maken met kinderen die een klas hebben overgeslagen. Ook waren er tabellen waarin dubbele scores naar voren zijn gekomen. Dit had te maken met leerlingen die zijn blijven zitten. Deze leerlingen hebben de toetsen twee keer gemaakt. Het laatst behaalde cijfer van die leerlingen is aangegeven met een * in de tabellen. Van de leerlingen die zijn blijven zitten is het laatst behaalde cijfer genomen in het onderzoek. De ontbrekende cijfers door het overslaan van een klas zijn niet van invloed op het onderzoek. In de tabellen is gewerkt met 1 E en 1M. Dit heeft ermee te maken dat de toets in het midden van het jaar wordt afgenomen. Daarvoor staat de M en de E staat voor eind van het jaar. Dit omdat er twee toets momenten van Cito per jaar zijn, namelijk in het midden en aan het eind van het jaar.

Cito scores van de kinderen uit de huidige groep 4

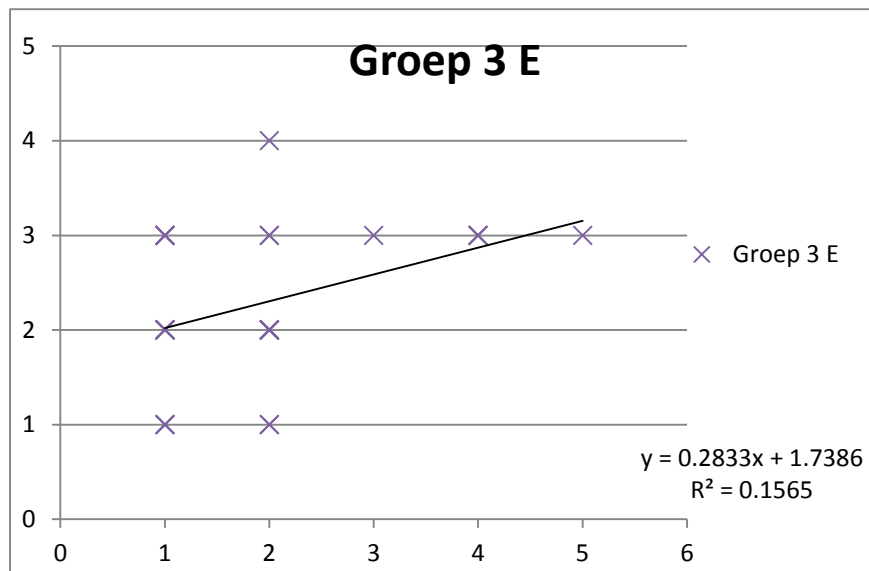
Cito rekenen

Per groep staat de Cito score aangegeven.

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E
1	I	I	II	I	I	II
2	I	I	II	I	I	II
3	III	I	II	I	II	III
4	II	II	III	II	IV	IV
5	IV	V	I	III	III	III
6	II	II	IV	I	II	II
7	III	II	I	II	V IV*	V III*
8	I	II	I	I	I	I
9	I	I	I	I	II	II
10	I	I	II	III	III	II
11	III	II	III	II	II	II
12	V	IV	V	IV	IV	III
13	I	III	IV	V	V III*	V III*
14	I	I	I	I	I	I
15	I	I	I	II	I	I
16	II	II	IV	II	II	II
17	III	IV	IV	III	IV	III
18	I	I	I	I	II	II
19	V	IV	V II*	V II*	IV	III
20	II	II	II	II	II	II
21	II	I	II	I	II	II
22	II	I	I	I	III	III
23	I	II	I	I	I	II
24	II	II	I	II	III	III
25	I	I	I	I	I	I
26	I	I	I	I	II	III
27	II	I	I	I	III	III
28	II	II	III	III	III	II
29	I	II	IV	I	II	I

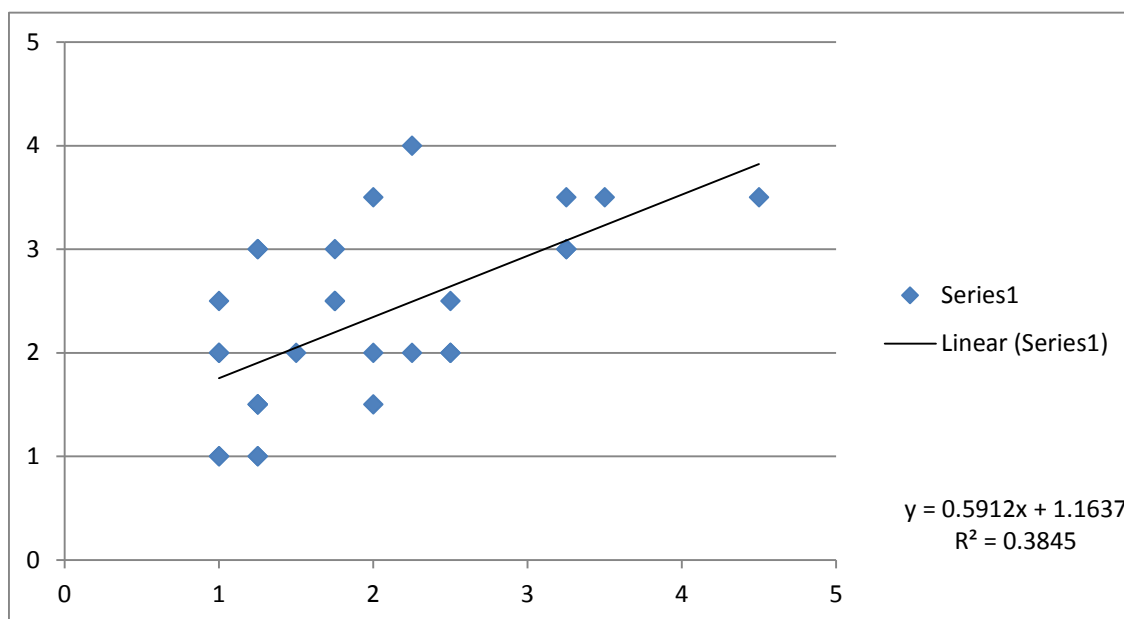
Figuur 1.1 Cito scores rekenen door de jaren heen van de huidige groep 4

Uit deze tabel kun je opmaken dat er bij een aantal kinderen wel lineair gescoord wordt. De meeste kinderen laten een verval of een stijging zien van 2 punten of meer. Dit is veel op een Cito score. Er is maar 1 kind die constant een I scoort.

Figuur 1.2 Vergelijking score 1 E(horizontale as) met score 3 E(verticale as)

Uit figuur 1.2 is te zien dat kinderen die eind groep 1 een 1 score hadden in eind groep 3 uitkomen op een 1,2 of 3. Kinderen die een 2 scoren eind groep 1 scoren eind groep 3 een 1,2,3 of 4. Kinderen die in groep 1 een 3 scoorden, scoorden eind groep 3 ook een drie. Kinderen die eind groep 1 een 4 en een 5 scoorden scoren eind groep 3 een 3. Als je kijkt naar het R2 (0,1565) kun je constateren dat de scores niet betrouwbaar zijn ten opzichte van elkaar.

Figuur 1.3 Gemiddelde score van de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score van groep (verticale as)

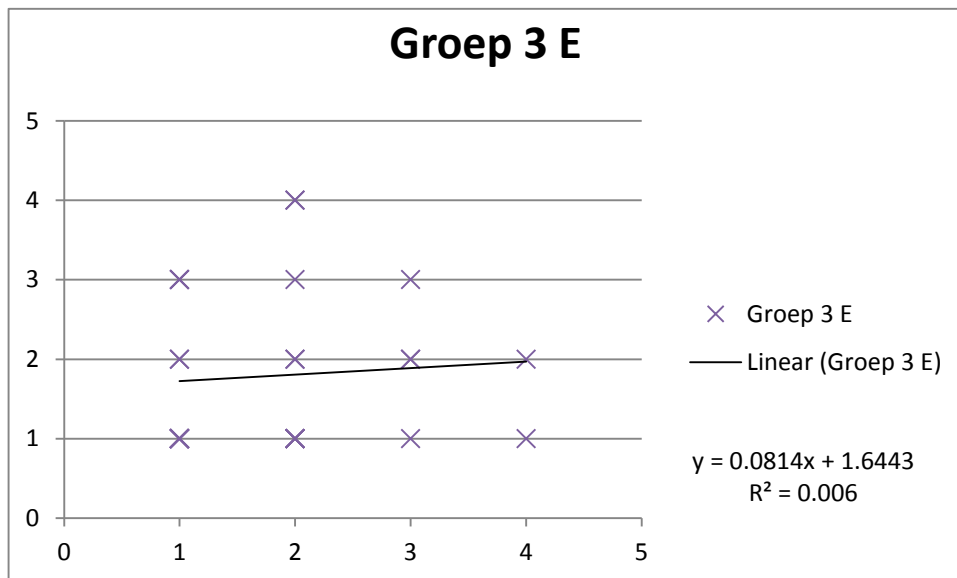
In figuur 1.3 zijn de gemiddelde scores met elkaar vergeleken. Als je kijkt naar het R2(0,3845) is dit betrouwbaarder dan wanneer je de losse scores met elkaar vergelijkt. Het R2 is nog steeds erg laag en de scores zijn niet betrouwbaar ten opzichte van elkaar.

Cito taal bij kleuters met begrijpend luisteren als vervolg vanaf groep 3.

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E
1	I	I	I	I	II	I
2	I	I	I	I	I	I
3	I	III	III	I	II	II
4	I	I	IV	III	II	I
5	IV	IV	IV I*	III I*	II	I
6	II	II	IV	IV	II	III
7	II	II	I	I	II I*	I II*
8	I	I	II	I	II	I
9	I	I	III	II	II	I
10	I	II	III	II	IV	IV
11	III	III	IV	II	IV	II
12	II	III	V	IV	IV	III
13	I	II	II	II	II II*	IV I*
14	I	II	I	I	I	I
15	IV	III	III	I	I	I
16	II	II	III	II	II	II
17	IV	II	III	II	IV	IV
18	II	II	I	I	I	I
19	II	IV	III I*	V II*	II	II
20	II	II	II	II	II	I
21	I	I	III	II	II	II
22	I	I	III	II	II	II
23	I	I	III	II	I	I
24	I	I	II	I	III	III
25	II	I	IV	IV	IV	I
26	I	I	II	I	III	I
27	I	II	I	II		I
28	I	I	III	II	II	III
29	I	I	III	II	I	III

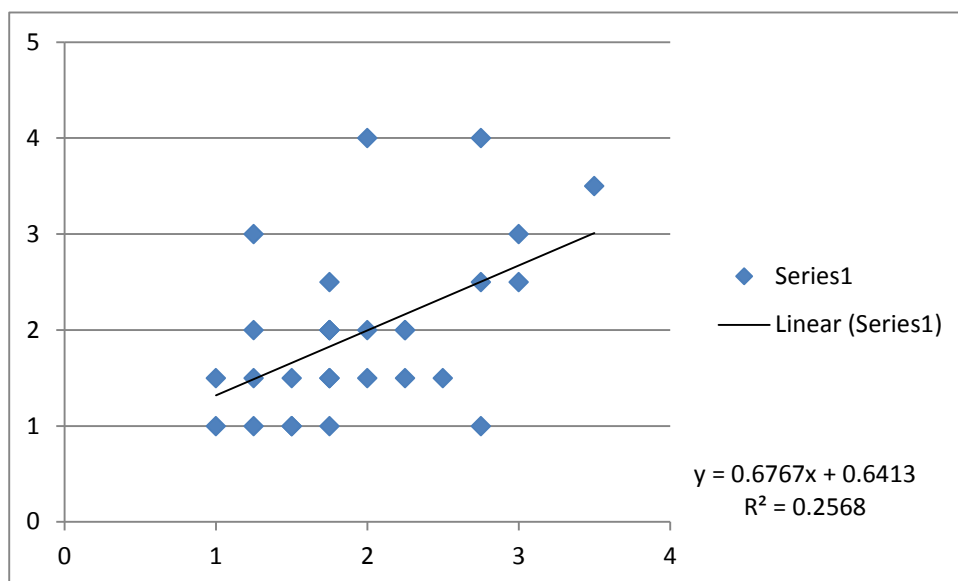
Figuur 2.1 Cito scores van taal bij kleuters met vanaf groep 3 begrijpend luisteren. Dit zijn scores van de huidige groep 4.

Uit figuur 2.1 kun je opmaken dat er 1 kind is die over alle scores hetzelfde heeft gescoord. Verder zit er bij veel kinderen door de zes scores wel een verschil van 2 punten of meer. De scores zijn weer heel wisselend. Wat opvalt is dat een kind die een 1 scoort geen enkele keer in de 5 terecht komt.

figuur 2.2 vergelijking score eind groep 1(horizontale as) met eind groep 3(verticale as)

Kinderen scoren in eind groep 1 en eind groep 3 niet een keer een 5. Als je naar het R2 kijkt is de betrouwbaarheid van de scores ten opzichte van elkaar 0,006. Op een schaal van 0-1 is dat minimaal en kun je gerust zeggen dat de scores niet betrouwbaar zijn.

Figuur 2.3 Gemiddelde score van de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score in groep 3(verticale as)

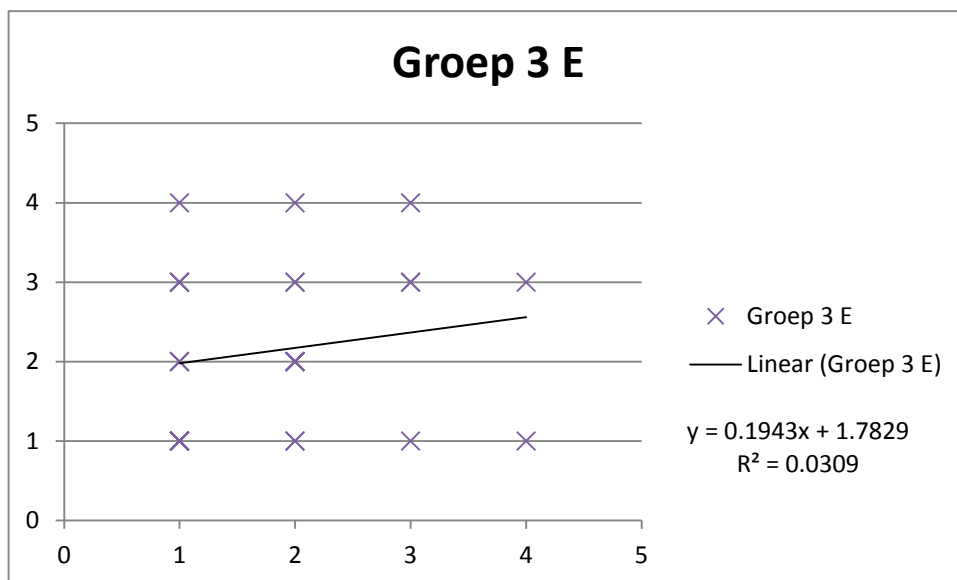
Als je kijkt naar het R2 (0,02568) is die een stuk betrouwbaarder dan in figuur 2.2, maar ook met de gemiddelde score is het R2 laag.

Cito taal bij kleuters met woordenschat als vervolg vanaf groep 3.

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E
1	I	I	I	I	I	I
2	I	I	I	I	I	II
3	I	III	III	I	IV	IV
4	I	I	IV	III	II	IV
5	IV	IV	IV I*	III I*	V	I
6	II	II	IV	IV	V	III
7	II	II	I	I	III II*	IV II*
8	I	I	II	I	II	I
9	I	I	III	II	I	II
10	I	II	III	II	I	II
11	III	III	IV	II	I	I
12	II	III	V	IV	V	III
13	I	II	II	II	II II*	I I*
14	I	II	I	I	II	I
15	IV	III	III	I	IV	III
16	II	II	III	II	I	II
17	IV	II	III	II	V	IV
18	II	II	I	I	III	II
19	II	IV	III I*	V II*	II	III
20	II	II	II	II	III	III
21	I	I	III	II	III	I
22	I	I	III	II	II	II
23	I	I	III	II	I	I
24	I	I	II	I	II	III
25	II	I	IV	IV	I	I
26	I	I	II	I	I	I
27	I	II	I	II	III	II
28	I	I	III	II	III	III
29	I	I	III	II	II	III

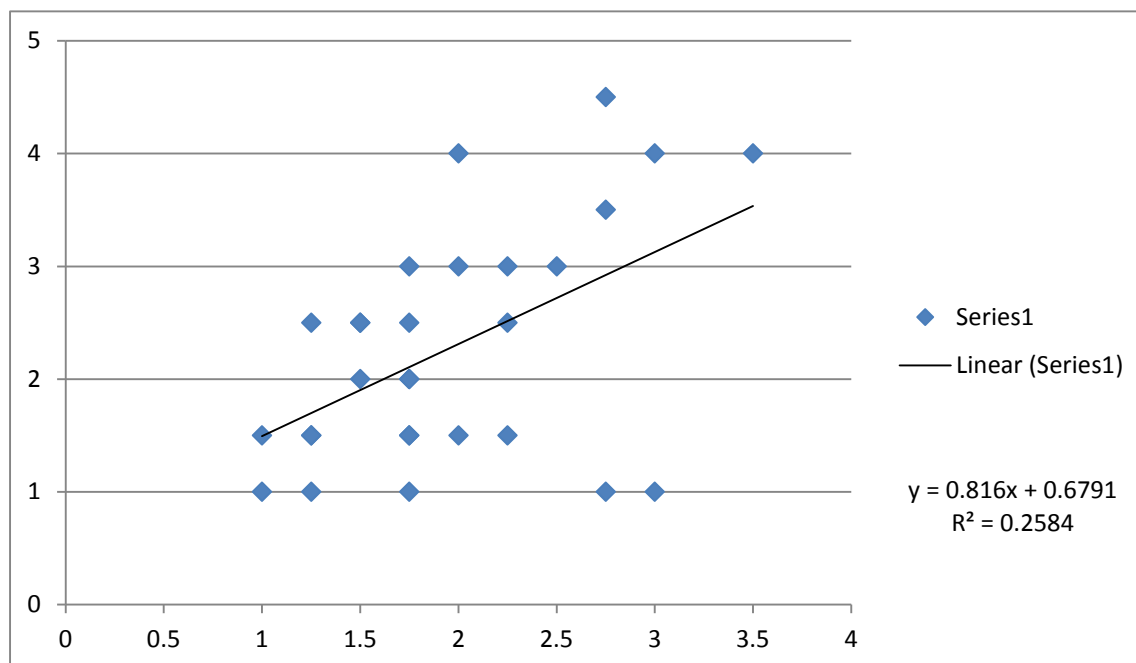
Figuur 3.1Cito taal bij kleuters met woordenschat als vervolg vanaf groep 3. Scores van de huidige groep 4

In figuur 3.1 kun je zien dat er 1 kind is die constant scoort. In deze figuur kun je zien dat er veel kinderen een verschil in score hebben door de jaren heen van 2 punten of meer. Een aantal kinderen houdt het beperkt tot een verval of stijging van 1.

Figuur 3.2 Vergelijking score eind groep 1(horizontale as) met score eind groep 3(verticale as)

In figuur 3.2 kun je zien dat er veel verval is. Dit kun je zien aan bijvoorbeeld een 1 score eind groep 1 en die kinderen scoren eind groep drie een 1,2,3 of 4. Als je kijkt naar het R² (0,0309) kun je zien dat het getal amper van de 0 af komt en dat betekent dat de scores geen betrouwbaar beeld geven voor het vervolg van de school carrière.

Figuur 3.3 Gemiddelde score bij de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score uit groep 3(verticale as)

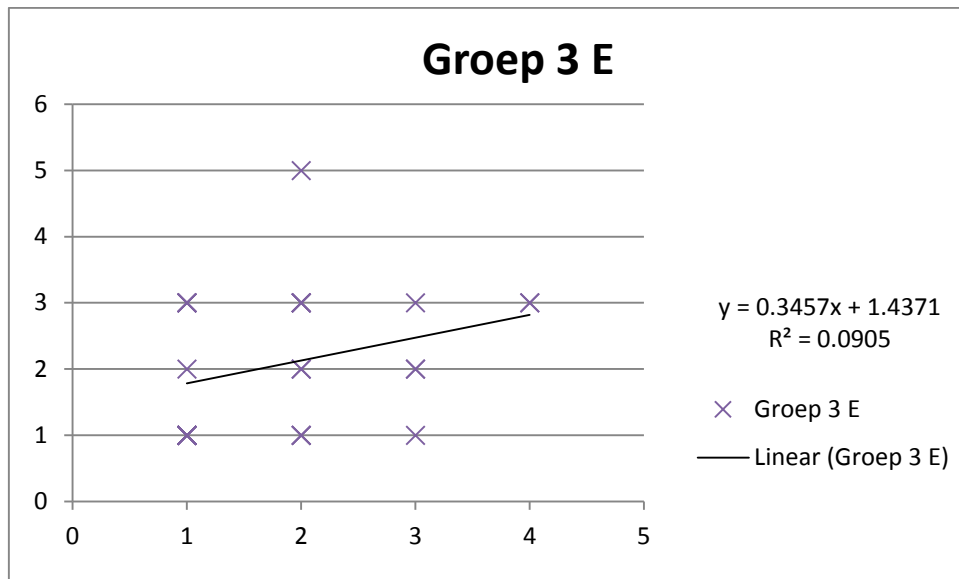
In figuur 3.3 kun je aflezen dat het R² (0,2584) niet hoog is en dat het geen betrouwbaar beeld.

Cito taal bij kleuter met als vervolg D.M.T vanaf groep 3.

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E
1	I	I	I	I	I	I
2	I	I	I	I	I	I
3	I	III	III	I	I	II
4	I	I	IV	III	I	I
5	IV	IV	IV I*	III I*	III	III
6	II	II	IV	IV	III	III
7	II	II	I	I	V V*	V V*
8	I	I	II	I	I	I
9	I	I	III	II	IV	III
10	I	II	III	II	I	I
11	III	III	IV	II	II	III
12	II	III	V	IV	II	II
13	I	II	II	II	IV	III
14	I	II	I	I	I	II
15	IV	III	III	I	I	I
16	II	II	III	II	I	I
17	IV	II	III	II	II	II
18	II	II	I	I	I	I
19	II	IV	III I*	V II*	III	III
20	II	II	II	II	III	III
21	I	I	III	II	III	III
22	I	I	III	II	IV	III
23	I	I	III	II	I	I
24	I	I	II	I	I	I
25	II	I	IV	IV	II	II
26	I	I	II	I	I	I
27	I	II	I	II	III	III
28	I	I	III	II	II	III
29	I	I	III	II	I	I

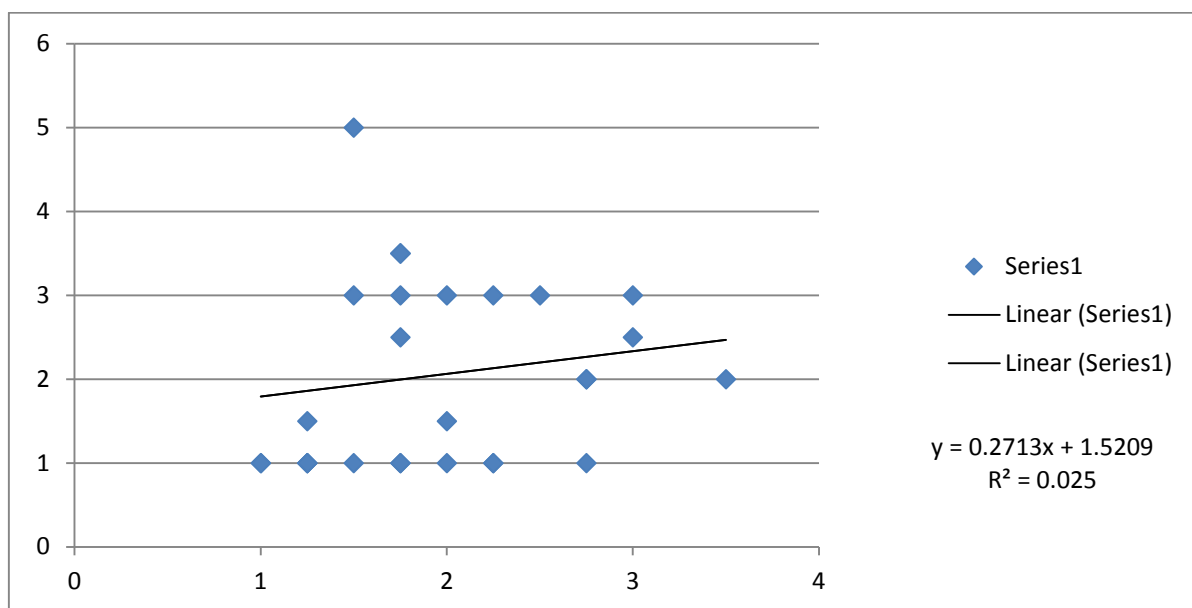
Figuur 4.1 Cito taal bij kleuters met D.M.T vanaf groep 3. Scores zijn van de huidige groep 4.

Uit figuur 4.1 kun je opmaken dat er 2 kinderen zijn die constant scoren. In dit geval een 1 score. Er zijn veel kinderen met een verval of stijging van 2 of meer en een aantal kinderen die maar een verval of stijging van 1 hebben.

Figuur 4.2 Vergelijking van de score van eind groep 1(horizontale as) met eind groep 3(verticale as)

Uit figuur 4.2 kun je opmaken dat er weinig overeenkomsten zijn tussen de scores eind groep 1 en de scores eind groep 3. Dit kun je zien aan het R2 (0,0905) die aangeeft dat de scores ten opzichte van elkaar niet betrouwbaar zijn.

Figuur 4.3 Gemiddelde score van de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score van groep 3(verticale as)

Uit figuur 4.3 kun je opmaken dat ook de gemiddelde score van deze toets niet met elkaar overeenkomen. Dit kun je zien aan het R2 (0,025).

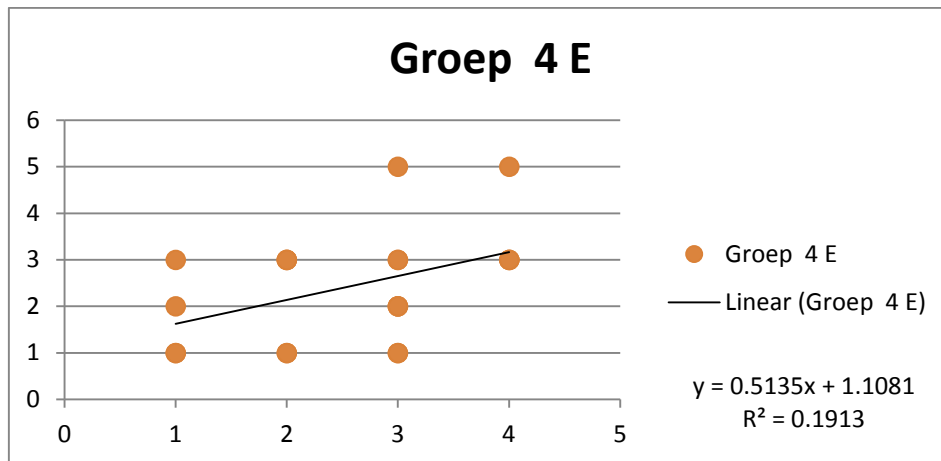
Cito scores van de kinderen uit de huidige groep 5

Rekenen

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E	Groep 4 M	Groep 4 E
1	III	III	IV	III	III	III	IV	III
2	I	II	II	I	III	III	IV	III
3	II	II	I	I	I	I	I	I
4	V	III	IV	V	IV	V	V	III
5	III	III	IV	III	IV	IV	V	V
6	III	IV	IV	IV	IV	IV	IV	III
7	III	III	V	IV	III	IV	IV	II
8			IV	I	IV	III	III	II
9	I	I	I	I	III	III	II	II
10	II	IV	III	III	V	IV	V	V
11			IV	V	V	IV	IV	V
12		III	IV	III	II III*	IV II*	IV	II
13		I	I	I	I	II	II	III
14	III	III	V	IV	III	IV	V III*	IV II*
15	I	III	II	I	III	II	II	I
16	IV	III	II	III	I	II	II	I
17	V II*	V II*	III	II	III	III	IV	III
18	I	II	III	II	II	I	I	I
19		IV	V IV*	V III*	V	V	IV	III
20	I	IV	II	I	III	III	III	III
21	II	II	III	IV	III	III	III	III
22	I	I	I	I	I	I	I	I
23	I	I	I	I	I	I	I	I

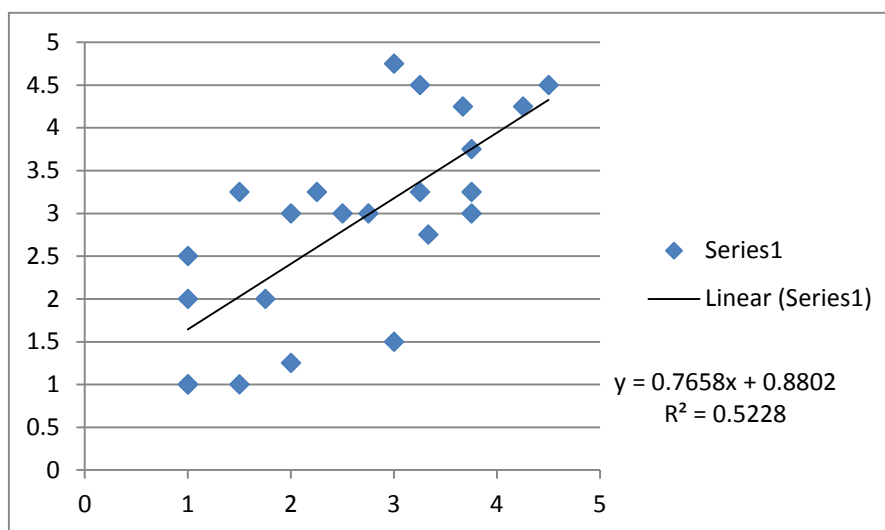
Figuur 5.1 Cito scores rekenen door de jaren heen van de huidige groep 5

Er zijn 2 kinderen die door de jaren heen constant scoren. In dit geval constant een 1 score. De meeste kinderen hebben een verval of stijging van 2 of meer. Er zijn maar een aantal kinderen die een verval of stijging van 1 laten zien. Het grootste gedeelte scoort wisselend.

Figuur 5.2 Cito score eind groep 1(horizontale as) vergeleken met de cito score eind groep 4 (verticale as)

Als je kijkt naar figuur 5.2 kun je zien dat er wederom veel verschil zit in de scores. Dit is ook terug te zien in het R²(0,1913). Hieruit kun je afleiden dat de cito score die eind groep 1 is behaald bijna niet te vergelijken is met de cito score die eind groep 4 is behaald.

Figuur 5.3 Gemiddelde cito score van de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score van groep 3 en 4(verticale as)

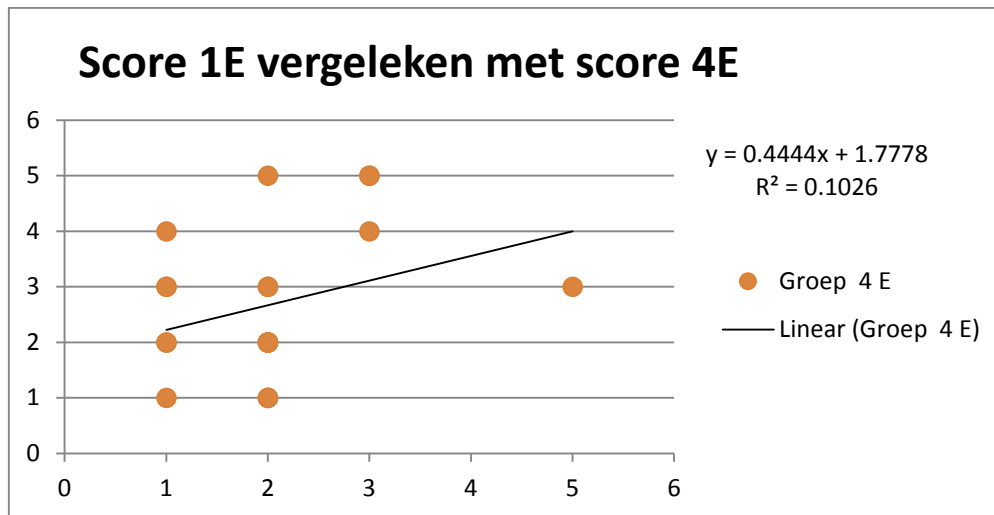
In figuur 5.3 kun je zien dat het R²(0,5228) over de helft zit. Dit betekent dat het nog niet een heel betrouwbaar beeld geeft, maar dit betekent wel dat de gemiddelde score niet bijzonder ver bij elkaar vandaan liggen.

Cito taal bij kleuters met woordenschat als vervolg vanaf groep 3

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E	Groep 4 M	Groep 4 E
1	I	I	III	III	I	IV	V	IV
2	IV I*	IV II*	III	II	III	V	II	I
3	I	II	I	I	I	II	I	I
4	II	II	II	I	I	II	II	II
5	II	II	I	I	I	II	III	II
6	II	III	III	III	IV	V	IV	IV
7	III	II	III	III	II	III	III	I
8			III	II	II	IV	III	IV
9	II	I	I	I	I	II	I	I
10	IV	II	III	II	II	IV	V	V
11			III	IV	IV	III	V	V
12		II	II	IV	I	I	II	III
13	III I*	III II*	III	II	I	III	II	II
14	II	II	III	IV	III	IV	IV IV*	IV III*
15	I	I	II	I	I	II	III	III
16	IV	III	III	II	II	V	IV	V
17	V IV*	V III*	III	III	V	V	V	V
18	I	I	I	II	I	III	IV	III
19		V	IV I*	IV I*	II	V	IV	III
20	I	II	I	II	I	I	I	II
21	I	II	III	II	III	V	II	II
22**	I	I	I	I			IV	II
23	II	I	I	I	I	I	I	II

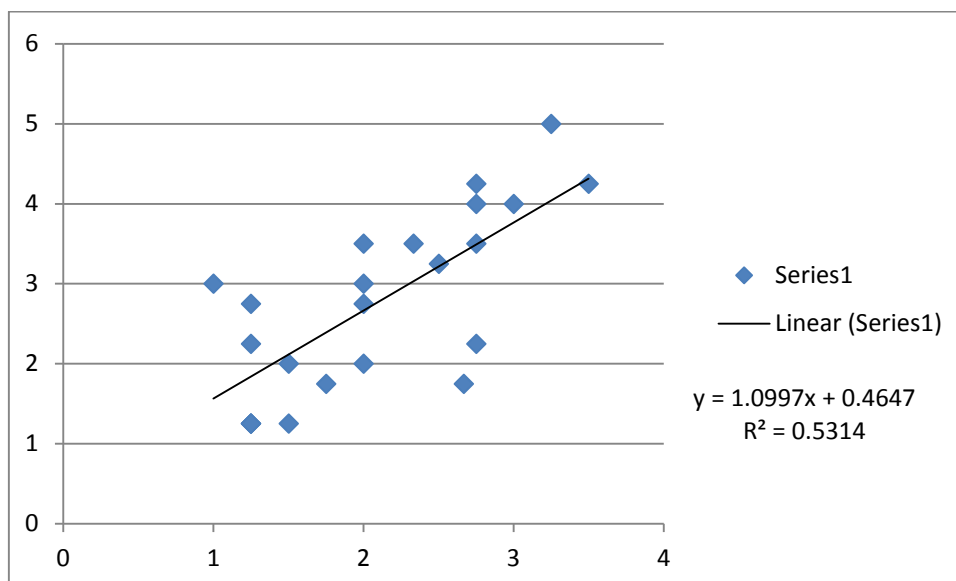
Figuur 6.1 Cito scores taal bij kleuters met woordenschat als vervolg vanaf groep 3. Scores zijn van de huidige groep 5

Uit figuur 6.1 is op te maken dat er niet 1 kind is die constant scoort. Het grootste deel van de kinderen laat een verval of stijging zien van 2 of meer. Er zijn 6 kinderen die een verval of stijging van 1 laten zien.

Figuur 6.2 Cito score eind groep 1(horizontale as) vergeleken met eind groep 3(verticale as)

Uit figuur 6.2 kun je opmaken dat er grote verschillen zitten in de scores die eind groep 1 behaald zijn en de scores waar ze eind groep 4 op zitten. Dit kun je ook terugzien in het R2 (0,1026) die erg laag zit in een schaal van 0 tot 1.

Figuur 6.3 Gemiddelde score bij de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score van groep 3 en 4(verticale as)

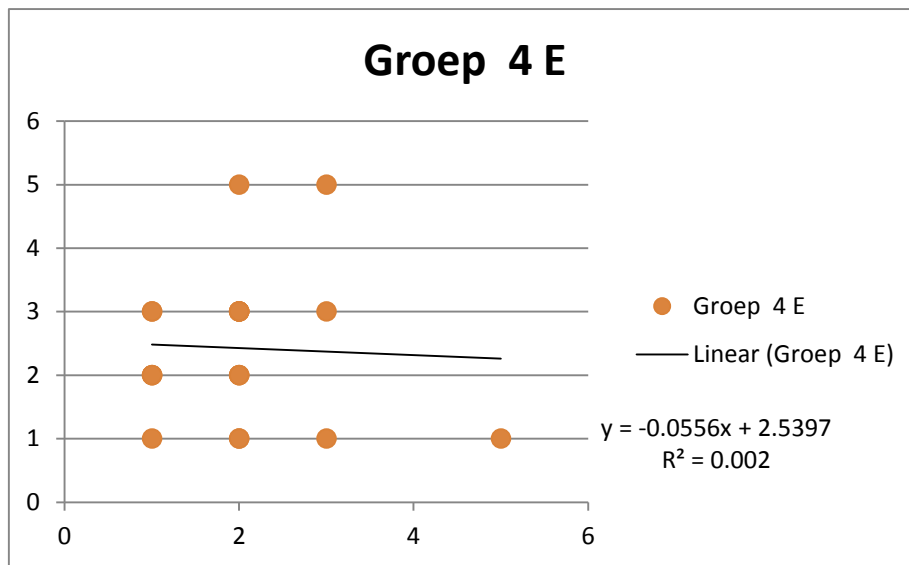
In figuur 6.3 kun je zien dat het R2(0,5314) over de helft zit. Dit betekent dat de gemiddelde score redelijk dicht bij elkaar liggen. Toch blijven de verschillen groot en kun je er niets uit opmaken om een voorspelling te doen voor het vervolg van de schoolcarrière.

Cito taal bij kleuters met d.m.t als vervolg vanaf groep 3

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E	Groep 4 M	Groep 4 E
1	I	I	III	III	V	V	III	III
2	IV I*	IV II*	III	II	I	I	II	III
3	I	II	I	I	II	III	II	II
4	II	II	II	I	I	II	II	II
5	II	II	I	I	III	III	IV	III
6	II	III	III	III	I	II	I	I
7	III	II	III	III	I	II	I	I
8			III	II	II	III	II	III
9	II	I	I	I	I	I	I	III
10	IV	II	III	II	III	III	II	II
11			III	IV	IV	V	V	V
12		II	II	IV	V III*	V V*	V	V
13	III I*	III II*	III	II	II	III	IV	III
14	II	II	III	IV	III	V	V II*	IV III*
15	I	I	II	I	I	I	I	I
16	IV	III	III	II	III	V	V	V
17	V IV*	V III*	III	III	II	III	III	III
18	I	I	I	II	I	I	I	II
19		V	IV I*	IV I*	I	I	I	I
20	I	II	I	II	I	I	I	I
21	I	II	III	II	II	III	III	III
22**	I	I	I	I		II	II	II
23	II	I	I	I	I	I	I	II

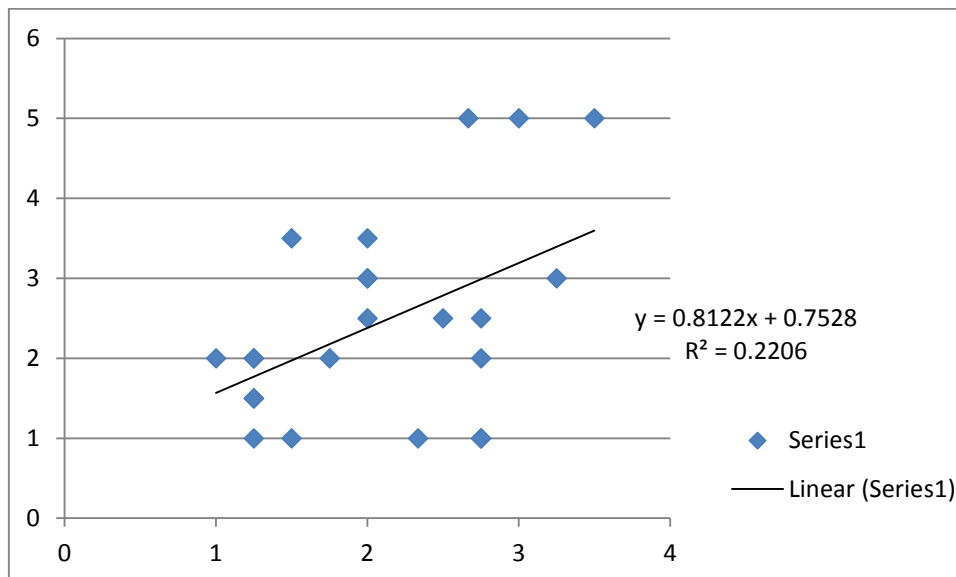
Figuur 7.1 Cito taal voor kleuters met D.M.T als vervolg vanaf groep 3. Scores zijn van de huidige groep 5

Uit figuur 7.1 kun je opmaken dat er niet 1 kind is die constant scoort. Er zijn 7 kinderen die een verval of stijging van 1 laten zien en de rest heeft allemaal een verval of stijging van 2 of meer.

Figuur 7.2 Vergelijking score eind groep 1(horizontale as) met eind groep 4(verticale as)

Uit deze figuur 7.2 is op te maken dat de scores van eind groep 1 helemaal niks zeggen over de scores van eind groep 4. Het $R^2(0,002)$ laat zien dat er nagenoeg geen overeenkomsten zijn en dat je hier niks uit kunt opmaken.

Figuur 7.3 Gemiddelde score kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score van groep 3 en 4(verticale as)

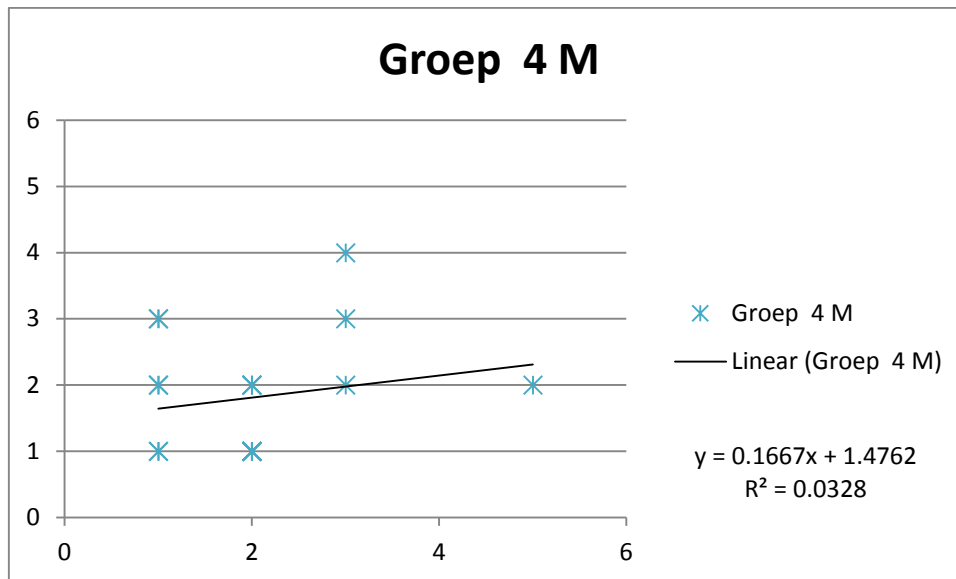
In figuur 7.3 kun je zien dat de gemiddelde scores ook ver bij elkaar vandaan liggen. Het $R^2(0,2206)$ is erg laag.

Cito taal bij kleuters met begrijpend luisteren/lezen als vervolg vanaf groep 3

Naam	Groep 1 M	Groep 1 E	Groep 2 M	Groep 2 E	Groep 3 M	Groep 3 E	Groep 4 M	Groep 4 E(BLEZEN)
1	I	I	III	III	III	III	II	III
2	IV I*	IV II*	III	II	II	IV	I	IV
3	I	II	I	I	I	I	I	I
4	II	II	II	I	III	II	I	II
5	II	II	I	I	III	I	II	III
6	II	III	III	III	II	IV	II	II
7	III	II	III	III	IV	IV	II	III
8			III	II	IV	V	I	III
9	II	I	I	I	II	II	III	III
10	IV	II	III	II	III	I	II	V
11			III	IV	V	IV	V	V
12		II	II	IV	I	I	I	IV
13	III I*	III II*	III	II	II	I	II	III
14	II	II	III	IV			I	II
15	I	I	II	I	II	II	I	II
16	IV	III	III	II	III	V	III	V
17	V IV*	V III*	III	III	III	V	IV	IV
18	I	I	I	II	II	IV	II	I
19		V	IV I*	IV I*	II	II	II	II
20	I	II	I	II	III	III	I	II
21	I	II	III	II	II	III	I	II
22**	I	I	I	I			III	II
23	II	I	I	I	II	I	I	I

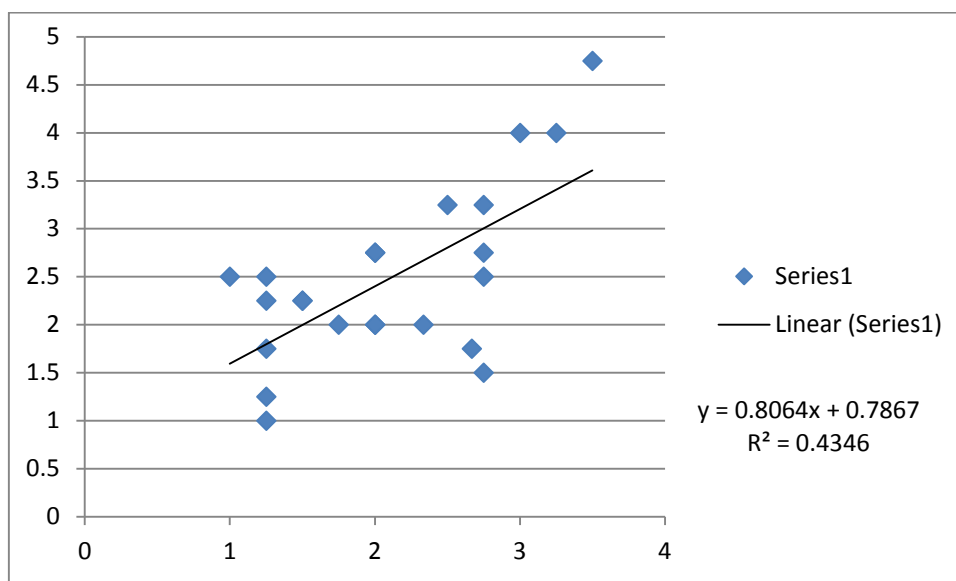
Figuur 8.1 Cito scores taal bij kleuters met begrijpend lezen/luisteren vanaf groep 3. Scores van de huidige groep 5

Uit figuur 8.1 kun je opmaken dat er geen kind is die constant scoort. Er zijn drie kinderen die een verval of stijging van 1 laten zien en de rest heeft allemaal een verval of stijging van 2 of meer.

Figuur 8.2 Vergelijking score eind groep 1(horizontale as) met midden groep 4(verticale as)

In figuur 8.2 is voor een vergelijking gegaan met midden groep 4, omdat dit om begrijpend luisteren ging. Je ziet hier ook veel verschillen in de scores. Dit is ook op de te merken uit het R²(0,0328) die heel dicht bij de 0 zit.

Figuur 8.3 Gemiddelde score van de kleuters(horizontale as) vergeleken met de gemiddelde score begrijpend luisteren van groep 3 en 4 (verticale as)

In figuur 8.3 is af te lezen dat het R² (0,4346) redelijk hoog is, maar nog steeds niet betrouwbaar en te vergelijken met elkaar.

Wanneer er wordt gekeken naar de scores en de grafieken valt op dat er geen rode lijn in de resultaten zit. De kinderen zijn erg wisselend in de scores. Kinderen die met regelmaat een I en een II scoren laten zien dat ze bijna nooit op een V uitkomen. Dit geeft aan dat deze kinderen al boven gemiddeld scoren en bijna nooit verval laten zien naar een V op 1 leerling na. Leerling 1 van groep vijf laat tijdens woordenschat en D.M.T een verval in score naar V zien. Het valt ook op dat de kinderen die constant scoren, wat in de tabellen af te lezen is, dit de kinderen zijn die constant een 1 scoren.

Hoofdstuk 5: conclusies, aanbevelingen en discussie

Conclusie

Allereerst wordt er antwoord gegeven op de volgende deelvraag:

Is uit de toets scores van de kinderen van de huidige groep 4 en 5 vast te stellen of er sprake is van stabiliteit van het niveau van het kind op basis van taal en rekenen?

Na het uitvoeren van dit onderzoek kun je uit de gemaakte Cito scores afleiden dat er sprake is van weinig tot geen stabiliteit in de scores. In de grafieken 2.2, 3.2, 4.3, 5.2, 6.2, 7.2 en 8.2 kun je aflezen dat het R kwadraat laag zit. Dit komt niet boven de 0,2 uit. De betrouwbaarheid is gemeten op een schaal van 0 tot 1. Daar mag je uit concluderen dat de scores veel wisselen.

Wanneer er gekeken wordt naar de gemiddelde score dan zie je dat het R kwadraat stijgt in de grafieken. Dit heeft te maken met het gemiddelde dat dichter bij elkaar ligt dan de losse scores die gemeten zijn.

Het is opvallend dat de kinderen die constant stabiel scoren allemaal kinderen zijn die een 1 score hebben. Dit is de hoogst haalbare score. Daar mag je uit concluderen dat die kinderen gedurende hun schoolcarrière altijd aan de bovenkant van de klas zullen zitten.

In de resultaten komt ook naar voren dat de meeste kinderen een verval of een stijging hebben van 2 of meer in de scores. Dit geeft aan dat de stabiliteit van het niveau niet aanwezig is en dat er veel verschil zit tussen de Cito scores. Sieneke Goorhuis schrijft hier het volgende over in (Goorhuis, 2015) Ontwikkelingsprocessen van jonge kinderen niet ordelijk en geleidelijk verlopen, maar wisselvallig, chaotisch en fluctuerend. Wat een kind vandaag laat zien kan het volgende week niet meer laten zien als het gevraagd wordt. Ook blijkt uit dit onderzoek dat kinderen onder de zes jaar niet altijd even goede medewerking verlenen aan een testsituatie en volgens (Onderwijspraktijk, 2015) is de taalontwikkeling een probleem bij het maken van Cito toetsen. Een kleuter kan simpelweg de vragen niet begrijpen en een gevolg daarvan is dat de toets niet goed gemaakt wordt.

Na het uitvoeren van dit onderzoek kan de hoofdvraag **“Wat is de voorspellende waarde gebleken van de afgelopen vier jaar van de Cito kleuter toets op OBS XXX?”** worden beantwoord.

Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen lineair verband is tussen de Cito scores. Kinderen die een 1 scoren komen niet vaak op een 5 uit, maar dit kan gebeuren.

In de resultaten zijn alle Cito scores van de groepen 4B en 5A weergegeven. Dit zijn alleen de scores die betrekking hebben op de Cito taal en rekenen. Er is gebleken dat er geen voorspellende waarde aan te geven is, mits een kind constant een 1 score laat zien. Dit zijn uitzonderingen en die zijn er maar weinig. Kleuters laten veel verval zien of stijgen ineens een paar punten. Dit geeft aan dat het ontwikkelingsproces niet geleidelijk verloopt bij kleuters maar wisselvallig, chaotisch en fluctuerend (Goorhuis, 2015)

De conclusie kan worden getrokken dat de Cito bij kleuters een onbetrouwbaar meetinstrument is. Dit kan met verschillende factoren te maken hebben. Zo kunnen kinderen slecht scoren op rekenen,

omdat ze de taal nog niet goed beheersen. (Onderwijspraktijk, 2015) Dit betekent dat de voorspellende waarde van de Cito scores bij kleuters voor het vervolg van de school carrière laag is.

Afgezien het feit dat de Cito scores uitwijzen niet een betrouwbaar toekomstbeeld te schetsen, kan het toch waardevol zijn om de Cito bij kleuters af te nemen. De Cito scores moeten dan gelden als een extra controle middel van alle observaties die bij de kleuters worden uitgevoerd (Onderwijspraktijk, 2015). Hierbij moeten de Cito scores niet als leidend middel worden genomen in het onderwijs. Kleuters blijken toch nog erg wisselend te zijn. Kinderen die regelmatig 1 scores laten zien zullen extra uitgedaagd moeten worden. Dit is ook in lijn met het feit dat differentiatie als belangrijk wordt gezien in het hedendaagse onderwijs. De kinderen die onder gemiddeld scoren moeten hiernaast goed in de gaten worden gehouden. Dit hoeft nog niet altijd wat te zeggen over de toekomst, aangezien kinderen niet allemaal op het zelfde punt ontwikkelen. Daarom is het belangrijk dat kinderen de tijd en de ruimte krijgen om te spelen. Op deze manier leren kleuters heel veel en worden ze klaargemaakt om verder te ontwikkelen. Het is belangrijk dat het onderwijs niet wordt ingericht om de Cito scores goed te maken, maar dat er gekeken wordt naar het kind.

Parnassys is een leerlingvolgsysteem wat een goed overzicht geeft van alle scores van de kinderen door de jaren heen en kan gebruikt worden om scores te analyseren. (Parnassys, 2015)

Aanbevelingen

Naar aanleiding van dit onderzoek kunnen er een aantal aanbevelingen worden gedaan. Een aanbeveling is bijvoorbeeld dat Cito niet als meetinstrument moet worden genomen, maar als bevestigingsmiddel van de observaties die bij kleuters uitgevoerd worden (Onderwijspraktijk, 2015). De observaties die je uitvoert bij kleuters is vele malen belangrijker dan de uitkomsten van de Cito scores. De tweede aanbeveling is dat kinderen die constant een 1 scoren extra uitdaging moet worden gegeven. Deze kinderen blijven namelijk bijna altijd boven gemiddeld scoren en kunnen dus wat extra uitdaging aan op het gebied van rekenen en taal. Deze verrijking zou een extra toegevoegde waarde zijn aan het onderwijs en perfect passen binnen de differentiatie in de klassen. En vergeet vooral niet: ieder kind is uniek.

Discussiepunten

Dit onderzoek is verricht bij OBS XXX. OBS XXX is een fusieschool tussen twee openbare basisscholen. Dit onderzoek heeft zich gericht op de afgelopen vier jaar. Daardoor is er mogelijkheid tot uitbreiding van dit onderzoek. In dit onderzoek zijn alleen de kinderen uit groep vier en vijf geanalyseerd. Er is geen school breed beeld geschetst. Dit kan een discussiepunt zijn.

Verder zijn er in dit onderzoek gemiddelde scores vergeleken met elkaar. Dit om een beeld te schetsen over de hele linie. Ook is er bewust gekozen om de scores van eind groep 1 te vergelijken met de laatste scores. Hier is bewust voor gekozen, omdat er bij de eerste score van midden groep 1 scores ontbraken. Door de gemiddelde scores vergelijken met elkaar te vergelijken wordt een betrouwbaarder beeld geschetst. Ook dit kan een discussiepunt zijn.

Een laatste discussie punt kan zijn als Cito niet gebruikt wordt bij de kleuters, hoe schets je dan een beeld van een kind? En welke methode kan er dan gebruikt worden?

Zelf ben ik het eens met Goorhuis(2015). Laat kinderen spelen, richt het onderwijs niet in op toetsen. Laat de Cito scores niet leidend zijn, maar als je ze wilt gebruiken zet ze dan in als

bevestigingsmiddel. (Onderwijspraktijk, 2015). Laat kleuters geen klas overslaan. In de loop van groep 2 worden nagenoeg alle voorwaarden om gestructureerd te leren ontwikkeld. Denk aan: Concentratievermogen, instructies begrijpen, in een groep kunnen functioneren en zelfvertrouwen. De eerste stap in de breinontwikkeling, tussen 0-6 jaar, gebeurt in spontane interactie met de omgeving. (Goorhuis, 2014)

Samenvatting

Op OBS XXX was geen inzicht in de voorspellende waarde van de Cito scores bij kleuters voor het vervolg van de schoolcarrière van deze kleuters. OBS XXX bestaat inmiddels vier jaar. Dit onderzoek biedt inzicht in de voorspellende waarde van de Cito scores bij kleuters voor het vervolg van de schoolcarrière van deze kleuters.

Dit onderzoek is tot stand gekomen in samenspraak met de interne begeleiders van OBS XXX. Eerst is er tijdens dit onderzoek begonnen met het opstellen van de probleemstelling en het theoretisch kader. Tijdens dit stadium is ook besloten om het onderzoek uit te voeren in Excel. De Cito scores van de huidige groep 4a en groep 5b zijn geanalyseerd en volledig uitgewerkt met betrekking tot de vakken taal en rekenen. De Cito taal bij kleuters gaat vanaf groep 3 verder in begrijpend lezen/luisteren, woordenschat en d.m.t. Gedurende het onderzoek is dit ook opgesplitst.

Vervolgens zijn de scores verwerkt in Excel en zijn die met elkaar vergeleken. De scores die met elkaar vergeleken zijn, zijn vaak de scores van eind groep 1 vergeleken met de scores van eind groep 3 of 4. Om nog een beter beeld te krijgen zijn tijdens dit onderzoek ook de gemiddelde scores met elkaar vergeleken. De gemiddelde scores van groep 1 en 2 met de gemiddelde scores van groep 3 of van groep 3 en 4.

Bij de grafieken die eruit kwamen was een R kwadraat vermeld. Dit R kwadraat vertelt wat over de betrouwbaarheid van de grafiek. Dit getal is tussen de 0 en de 1. Wanneer er goed gekeken wordt naar deze R^2 dan kan worden gesteld dat het R kwadraat bij de scores van eind groep 1 vergeleken met de scores van eind groep 3 of 4 erg laag. Wanneer de gemiddelde scores worden vergeleken komt het R kwadraat iets hoger uit. Echter, het kan nog niet als betrouwbaar worden gezien.

Als naar de tabellen wordt gekeken valt op dat er maar een aantal kinderen zijn die constant een 1 scoren. Er zijn weinig kinderen die maar een verval of stijging van 1 laten zien en er zijn veel kinderen die een verval of stijging van 2 of meer laten zien.

De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat de Cito scores bij kleuters niet veel zegt over het vervolg van de schoolcarrière. De kinderen die bij de kleuters constant een 1 scoren, zullen over het algemeen wel bovengemiddelde leerlingen blijven.

Literatuurlijst

Bibliografie

- Aartsen, A. (2011). *Backend*. Opgehaald van Backend.nicl.nl:
http://backend.nicl.nl/data/documenten/1095_VolgensBartjensnr320102011_Wizwijs.pdf
- berg, J. v. (2014, april 23). *Groene*. Opgehaald van Groene.nl: <https://www.groene.nl/artikel/minder-les-meer-leren>
- Berkenhout, L. (2014, november 1). *Wij-leren*. Opgehaald van Wij-leren.nl: <http://wij-leren.nl/vrij-spel-jonge-kinderen.php>
- Educatie en school. (2015, september 10). *Educatie en school*. Opgehaald van <http://educatie-en-school.infonu.nl/>: <http://educatie-en-school.infonu.nl/diversen/120960-voor-en-tegenstanders-over-de-cito-kleutertoets.html>
- Goorhuis, S. (2014, december 1). *Wij leren*. Opgehaald van Wij-leren.nl: <http://wij-leren.nl/jonge-kind-taal.php>
- Hemker, N. L. (2012, juni 20). *Toetswijzer*, 2. Opgeroepen op augustus 25, 2015, van Toetswijzer.nl: <http://www.toetswijzer.nl/html/tg/18.pdf>
- Janson, D. (2011, juni 1). *aps*. Opgehaald van aps.nl: <http://www.aps.nl/media/1509/opbrengst-van-taalonderwijs-bij-kleuters.pdf>
- Keuning, I. k. (2011, juni 1). *Toetswijzer*. Opgeroepen op augustus 26, 2015, van toetswijzer.nl: <http://www.toetswijzer.nl/html/tg/22.pdf>
- Lubbe, J. H. (2015, augustus 27). *Cito*. Opgehaald van Cito.nl: www.cito.nl/~media/cito_nl/files/.../cito_toetsen_op_school_po.ashx
- Onderwijspraktijk. (2015, augustus 28). *Onderwijspraktijk*. Opgehaald van Onderwijspraktijk.nl: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UJKYnyLVJfKJ:www.onderwijspraktijk.nl/openFile%3Ffile%3Ddfcdd6d8fbef352d883da5fda0fe5ae1e7eb1fb7%26fileName%3DDe-cito-in-groep-1-en-2-geeft-een-betrouwbaar-beeld.-Of-toch-niet.pdf+%&cd=1&hl=nl&ct=clnk&gl>
- Parnassys. (2015, augustus 25). *Parnassys*. Opgehaald van Parnassys.nl: <https://www.parnassys.nl/>
- Prenger, J. (2013, juni 1). *anababa*. Opgehaald van anababa.nl: <http://www.anababa.nl/ontwikkeling/kleuter/taal>
- Werkgroep en steungroep kleuteronderwijs. (2013, april 1). *Ouders*. Opgehaald van www.ouders.nl: http://www.ouders.nl/sites/default/files/pdf/Zwartboek_Kleuters_in_de_knel.pdf

Bijlagen

Bijlage 1: procesverslag

Tijdens mijn stage ben ik mij gaan oriënteren wat ik met mijn onderzoek kan bijdragen aan OBS XXX. Ik ben langs de intern begeleider gegaan en gevraagd waar ze behoefte aan hadden. Zo kwamen we op het onderwerp Cito bij kleuters. Ze wilden wel eens weten wat de voorspellende waarde hiervan is voor het verloop van de school carrière.

Hier ben ik mee aan de slag gegaan en ben mij gaan verdiepen in de Cito. Veel artikelen lezen. Ik begon het steeds interessanter te vinden, want ik vond steeds meer voor- en tegenstanders van Cito. Daarna heb ik deelvragen en een hoofdvraag opgesteld.

Vervolgens ben ik na gaan denken en met mijn begeleidster Patruschka Hetterschij gaan zitten hoe dit aan te pakken. We kwamen erop dat het interessant zou zijn als ik iets met statistiek en betrouwbaarheid zou kunnen doen. Ik ben mij gaan verdiepen in een aantal programma's en dit bleek ingewikkelder dan gedacht. Ik ben ten rade gegaan bij xxxx. Onze wiskunde docent. Die vertelde mij dat ik dit in Excel goed zou kunnen doen. Ik heb van Douwe Jan Douwes een korte cursus Excel gehad en kon hier mee aan de slag.

Na een aantal weken heb ik mijn onderzoeksplan ingeleverd. Ik moest nog een aantal kleine aanpassingen doen en kon daarna verder met het onderzoek.

Ik heb de Cito scores van twee groepen gepakt. Groep 4a en groep 5b. Ik ben de Cito scores uit gaan werken. Alleen op gebied van taal en rekenen. Uiteindelijk ging het om de vergelijking van de Cito scores bij kleuters vergeleken met cito scores die na de kleuters zijn behaald. Deze heb ik compleet uitgewerkt en in Excel in grafieken gezet.

Ik heb een aantal keer een contactmoment gehad met mijn begeleidster. Dit is drie keer een half uur geweest ongeveer. Dit om te kijken of ik in de goede richting zat. Hier heb ik veel profijt van gehad voor het door kunnen gaan met mijn onderzoek.

Ook heb ik mailverkeer gehad met de intern begeleider om in Parnassys te kunnen. Dit is het leerling volg systeem waarin alle scores van deze kinderen verwerkt staan. Vervolgens kon ik bij de scores van mijn doelgroep en hier mee aan de slag.

Ik heb veel geleerd van dit onderzoek. Ik heb in eerste instantie weer meer ervaring opgedaan met het doen van onderzoek. De volgende keer gaat dit mij veel sneller af. De grootste leeropbrengst van dit onderzoek is voor mij dat ik een beeld heb gevormd van Cito. Zowel over Cito bij kleuters als de Cito in het algemeen. Dit heb ik kunnen versterken door alle artikelen van voor en tegenstanders die ik heb gelezen. In de toekomst zal ik, vooral bij kleuters, niet te zwaar wegen aan de Cito. Ik zal het eerder gebruiken als controle middel van eventuele bevinden die ik al heb gedaan bij kleuters. Een ander ervaring is Excel. Ik liep vast om een programma te vinden waarin in grafieken en getallen kon verwerken. Ik wist niet dat dit in Excel kon en dit is een verrijking voor mij voor in de toekomst. Als ik nog een keer iets met grafieken en tabellen moet doen kan ik nu goed uit de voeten met Excel.